

KUKÁTKO 2

XXIII. národní přehlídka amatérského divadla pro děti

Rakovník 2004

Písničky z pošťákovy mošničky

Skončilo představení **Divadla Netratrdlo** z Brna a já jsem v dilematu, s kým že to mám vlastně udělat rozhovor. Těžko totiž říct, kdo ze tří účastníků představení má tu nejdůležitější roli, popř. kdo kus režíroval, či je-li vůbec režisér přítomen. Nakonec jsem se rozhodl, že vyzpovídám všechny tři: **Lenku Němečkovou, Dagmar Soukupovou i Jaroslava Němečka**, abych zjistil, jak to vlastně je.

Kdo z vás tří je vlastně režisérem představení?

L.N.: No asi já, ale na představení pracujeme všichni od začátku a vznikalo to tak postupně.

Takže by se dalo říci, že se jedná o kolektivní režii. Prvotní scénář byl sice můj, ale pak jsme na tom pracovali všichni.

Vy máte ráda lidové písničky a folklór?

L.N.: (smích) Samozřejmě mám, ale kvůli folklóru jsme hru nedělali. Ono každé naše představení je pojato poněkud netradičně, ale vychází z tradic, čímž nemyslím pouze folklór, ale třeba i pohádky atd. U nás není netradiční v obsahu, ale ve formě. To znamená, že někdy používáme loutky, maňásky, stínohru atd. A to mě napadlo, že bychom mohli hrát v těchto písničkách.

Jako soubor hrajete primárně pro děti nebo i pro dospěléjší?

L.N.: Ze 75% pro děti a občas uděláme nějakou hru i pro dospělé, abychom jako herci nezakrněli.

Hrajete hodně s dětským publikem. Stalo se někdy, že by vás nějaká jejich reakce odbourala?

L.N.: Stalo se to dvakrát. Např. jak je babička sama na pódiu a má svoji písničku, tak mi jí děti dnes nedovolily.

D.S.: Oni ti jí nedovolily, protože mě viděly, jak si převlíkám kostým a ještě ke všemu byla otevřená scéna a začali řvát: Jů, dědeček.

L.N.: A proto je lepší se těm dětem přizpůsobit, a tak jsem raději situaci nijak nelámala přes koleno. V tomto je práce

nebo jako herec?

J.N.: No...

L.N.: (skočí mu do řeči) On můj bratr hraje divadlo obvykle jako herec a v tomto představení s ním já alternuji. Postava původně v ději nebyla, ale poté jsme jej přizvali, aby nám zahrál na klavír, protože na něj hraje dobře...

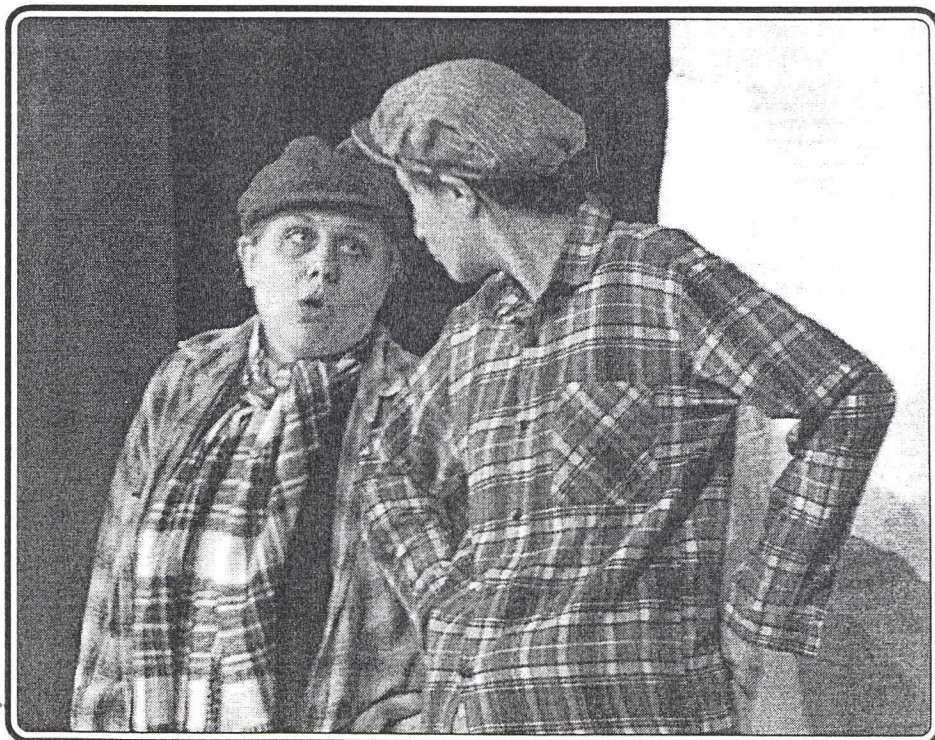
J.N.: (skáče do řeči) No, nevím...

L.N.: (pokračuje) A skládá nám hudbu do všech her. A jednou nám porota poradila, že pokud postava hraje ve hře pouze na klavír, měli bychom ji do děje více zapojit.

Co chystáte dál?

D.S.: Jednak každý měsíc hrajeme novou pohádku a jednak nyní chystáme jednu hru pro dospělé, ve které vystupují pouze dvě herečky. A poté chystáme muzikál, který sice sám o sobě není nijak rozsáhlý, ale na naše poměry se jedná o jakýsi gigaprojekt.

- ad -

Písničky z pošťákovy mošničky

Netratrdlo Brno

Inscenace, s níž se na Popelce představilo brněnské Netratrdlo, Písničky z pošťákovy mošničky, mnohým jistě připomene populární pořad Československé televize Zpívánky. Sdílí s nimi tentýž princip - ilustrativní, popisné rozehrání příběhu lidové písně. V tom byl problém Zpívánek a je v tom problém této inscenace. Mile absurdní říkanky, jejichž kouzlo je v bezděčné naivitě, mají sloužit jako základ psychologického příběhu. Předvádět na divadle víceméně realistický příběh o Andulce, která má

husy v ječmeně, však zavání kouzlem nechtěného - psychologicky se zde rozehrává příběh, který se tímto způsobem snad ani rozehrát nedá a vzniká tak bizarní příběh - nepříběh. Zdaleka nejlépe tak v představení Netratrdla dopadají momenty, které se nesnaží být doslovným scénickým opisem písně, ale v kterých je hravost jevištního dění inspirována hravostí písně a rozvíjí se samostatně (zejména třetí ze čtyř inscenovaných písní Měla babka čtyři jabka). Jsou však bohužel ve

výrazné menšině. Dominuje popisnost a ilustrativnost (až k absurditám pravidelného poskočení herečky při slově „hopsa“), která kupříkladu v písní čtvrté (Já mám koně, vraný koně) nutí soubor k nesmyslné změně monologické písně ve furiantskou hádku dvou sedláků (pro kterou tato píseň nenabízí oporu) a je navíc obmyšlena nelogickou fabulí s pozváním k soudu, dějově ústící do ztracena.

Souboru jistě nelze upřít chvályhodné pedagogické úsilí o šíření české lidové písničky i vcelku úspěšnou snahu o živou komunikaci s dětským publikem (i když až nadužívanou a často používající k aktivizaci dětí příliš primitivní otázky). Je to však zmíněná psychologizující popisnost, která ji pravidelně přibíjí k zemi a nutí členky souboru nahrazovat neexistující či problematicky vystavenou situaci „tlustě obtáhnutou“ vnější charakteristikou postav. Je také škoda, že inscenátoři nevyužili možnosti přiznaného „dělání divadla“ včetně převleků před zraky publika - vytvořili by si tím zajímavou možnost odlehčení celkového tvaru.

Shrnutí: v inscenaci se objevují pozitivní momenty, které naznačují cestu k svébytnější „dramatizaci“ písniček - třeba hravé rozvíjení písně Já mám koně vraný koně (bez ohledu na kvalitu jednotlivého rýmování) - které však v okolním kontextu působí jako nelogická, rozbíjející „sola“. Klíč, na kterém Netratrdlo založilo svou inscenaci, zůstává - kromě obecně edukativního záměru - značně rozmlženým. **Jan Šotkovský**

Obrázky k nakouknutí

Již od začátku letošní Popelky se v KC koná výstava pozoruhodných výtvarných prací dětí z domova SPMP Ráček. K malování je dostala Štěpánka Rácová, která vysvětluje, jak si připravit plátno, jak používat barvy a různé techniky.

„Ráčkové navštěvují každou výstavu v Rabasově galerii. Snad jen jednou vynechali o prázdninách. Vždy si společně výstavu prohlédneme a pak o ní hovoříme. Každý do malování dává, co nedokáže říct. Přál bych vám vidět Ráčky, jak s radostí a vystrčeným jazykem malují!“, dodal Dalibor Blažek.

Vystavené obrázky jsou na prodej, ale mnoho jich je již zamluvených. **SN**

Princ a chud'as

Divadelní spolek Tyl Rakovník

Jest povícero důvodů, proč inscenaci rakovnického ensemblu (za doprovodu vlastního orchesteru) Princ a chud'as pochválit, neřkuli ocenit.

Důvodem prvním budiž bezpochyby enormní energetické nasazení, módně řečeno „drive“ tohoto (duchem) mladého souboru, které získává inscenaci body i v místech slabších a méně vyrovnaných - a která v textu poněkud schematicky a pateticky pojaté londýnské chudíně dodává potřebný pel autenticity.

Důvodem druhým jest nepochybná divadelní zručnost a poučenost, s jakou je tato inscenace vytvořena.

Důvodem třetím pak poměrně šťastná redukce přespříliš umluveného Dostálova textu a odlehčující sebeironie, která účinně pomáhá i v místech přespříliš sentimentálních a patetických (zejména co se týče postavy Hendona).

Důvodem čtvrtým (souvisejícím) hravá nadsázka, s jakou jsou traktovány postavy královského dvora (viz rozkošné omdlévání Elisabeth a tupost obou lordů - a až se pan Švácha, držící jinak charakter své figury pevně za pačesy, přestane dívat pouze do země, nebude již ni žádných důvodů k nespokojenosti).

Důvodem pátým (rovněž souvisejícím) je pak obecně šťastně zvolený princip „divadla na divadle“, který tvoří příhodné rámcování příběhu, je důsledně realizován i ve scéně a kostýmech a umožňuje hercům zachovat si přiměřený hravý odstup od dramát svých postav (a není

nám jako nepozorným školáčkům připomínán co pět minut).

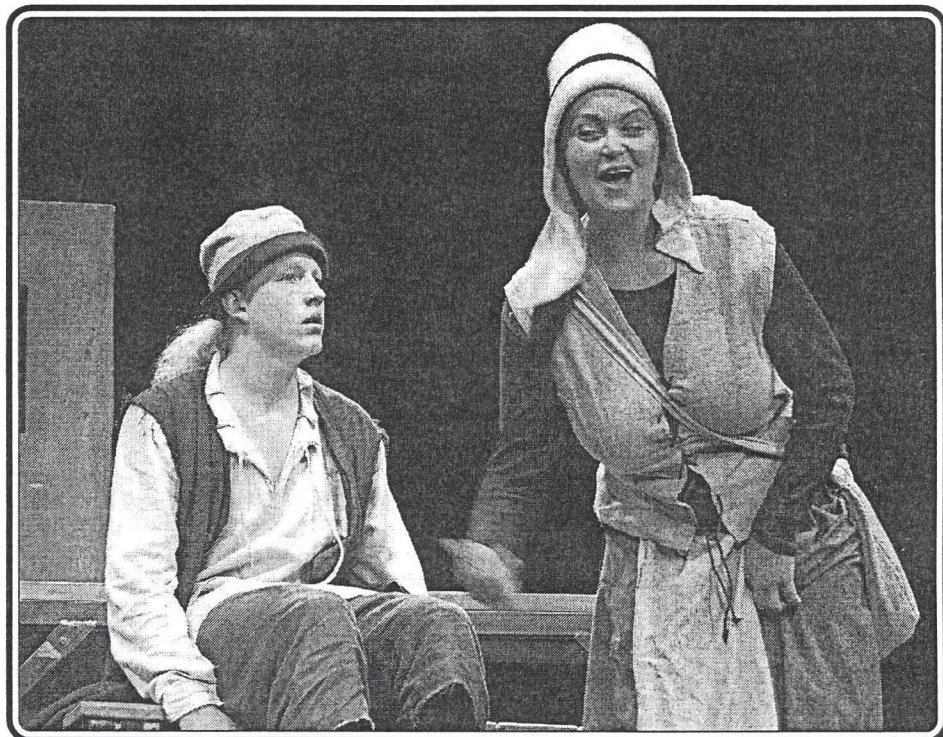
Důvodem šestým pak muzikantské i pěvecké provedení písní, které (příznějme si) nepatří hudebně a zejména textově k žádným skvostům - v podání rakovnických však působí přinejmenším příjemně.

Důvodem sedmým pak kvalitní souhra všech přítomných na jevišti s řadou pozoruhodných hereckých výkonů - zejména Jiřího Suka (Hendon) a Libuše Roztočilové (Bess).

Ale abych nebyl jen pěvcem zdravic - rakovnickí stále zůstávají něco dlužní hlavnímu tématu hry - proměně prince Edwarda (Tom přece jen takovým vývojem neprochází). Jeho motivace k záměně s Tomem je nezřetelná, v jeho chování mezi chudinou chybí detaily, které by přesně ukázaly jeho odlišnost a vztah s chudinou, který z této odlišnosti vyplývá. A při jeho návratu na trůn zkušenost, kterou prošel a která ho poznamenala, spíše slovně konstatuje, než aby byla zřetelná z jeho chování.

Leč - viděl jsem rakovnickou inscenaci před rokem a výrazný kladný vývoj, který za tu dobu prodělala, mi dává naději v další vylepšení. Těším se na ně.

Jan Šotkovský

O kouzelné kuličce aneb Jak Vojta k šikovnosti přišel

Takže, po představení **O kouzelné kuličce aneb Jak Vojta k šikovnosti přišel** Kejklířského divadla z Českých Budějovic jsem popravdě měla poněkud menší dilema, s kým dělat rozhovor. S **Vojtou Vrtkou** nebo raději s **Janem Brůčkem**??? Oba mají v představení téměř stejně důležitou roli (také hrají pouze dva) a já se bála, abych náhodou toho druhého neurazila, dělám-li rozhovor s tím prvním... No, nakonec jsem si raději promluvila jak s prvním, tak s druhým...

Proč jste si vybrali hru pro sedm postav plus Vojta, když jste pouze dva?

Jan Brůček: Zeptejte se pana Vrtka. (smích)

Vojta Vrtek: Protože pan Brůček je velice šikovný a umí hrát sedm postav.

Co máte společného se svojí postavou?

J.B.: Nic.

V.V.: Já taky nic. On je normálně hodný.

Co milujete na postavách?

V.V.: Na mé? Já to mám tak jednoduché. Je taková nešikovná, vtipná, že to není žádný „klaďas“. Je docela normální.

A vy, pane Brůčku, je nemáte rád?

J.B.: To nééé.

V.V.: (skáče do řeči) On jich má totiž sedm.

J.B.: Ano, mám rád, že jsem na pana Vrtka zlý. Ale jen jedna postava je ta nejdůležitější. Totiž postava pana Brůčka.

Co ta jména?

J.B.: To vymyslel pan Vrtek. On je křtěný Alois.

V.V.: Původně se to mělo jmenovat Krumloslav Jeteleš, což jsme poté zavrhlí.

Vaše žonglování je obdivuhodné. Jak jste to dlouho trénoval?

V.V.: Dlouho. 20, 30 let. Ne, asi tak 10 let. Začínal jsem u historického spolku, takové ty pouliční slavnosti, z čehož vylezlo žonglování a z žonglování později divadlo.

Chystáte něco nového?

J.B.: Možná ano, ale ještě o tom nevíme.

V.V.: Možná víme... Až bude čas

J.B.: Stavíme domy a vychováváme děti.

V.V.: Dům je už téměř dostavený, už jen přitluču tři prkénka...

J.B.: Děti jsou taky skoro vychované.

Sendý Nováková

Program na dnešek

Tylovo divadlo

10.00-10.40

Jakub Zindulka

POHÁDKY PRO MYŠKY

Divadelní soubor M+M Hranice u Aše

Tylovo divadlo

13.00-14.30

Bořivoj Švéda

KOUZELNÝ STĚTEC ANEB NAJDI DNESKA ŽENICHA

Ochotnický divadelní soubor při MKS

Moravský Krumlov

Tylovo divadlo

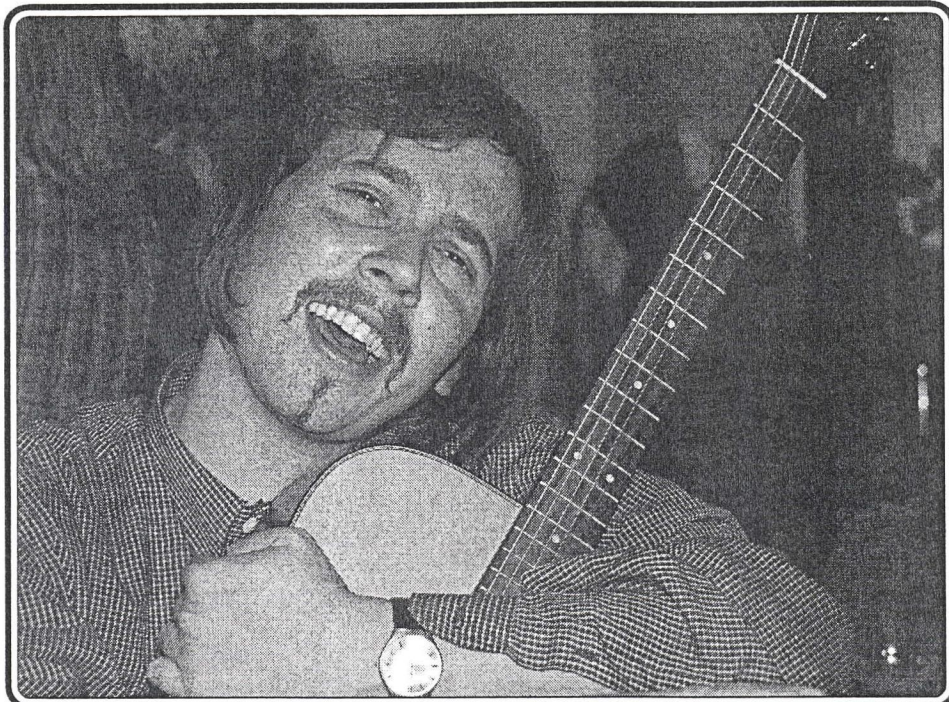
18.30-19.30

inspirativní představení

Iva Peřinová

JEMINKOTE, PSOHLAVCI

Divadlo ALFA Plzeň

*Tak neváhej a vejdi! Historicky první redakční kvíz má svého historicky prvního vítěze!! Není jím nikdo jiný, než nejnovější odborný komisař, mladý sir (bez královna požehnání) Jan Šotkovský, který, jak jinak než správně, uhodl, že hru **Balada o velkém kostlivci** napsal pouze a jedině Michel de Ghaldorode (také jste o něm nikdy neslyšeli?). Svojí odpovědí si tak vysloužil jednoho z mnoha paňáků večera a pokud chcete jeho příklad následovat, otázku na další den naleznete na úplném konci dnešního čísla.*

Foto hlb

Mým konfesionářům!

Mají to někteří lidé těžké, po několika-násobném osočení mé osoby týkající se všeobecné neznalosti slova konfese (stalo se také hlavním účastníkem našeho dnešního kvízu) v názvu mého sloupku, budu pravděpodobně opravdu nucen zachovat se tak, jak jsem slíbil - totiž omezit výskyt cizích slov ve svých článcích a podstatně tak zkrátit jejich rozsáhlost, což mě na jednu stranu těší, ale na druhou mrzí, už proto, že nejsem stavěn na podobné excesy, jakými je např. držet slovo (ještě, že se mi alespoň stále daří vecpat úvod do co nejméně vět).

Ale ponechme filologické úvahy lidem k nim povoláním a věnujme se konečně už informacím samotným...

Tak tedy, první divácká reakce letošní Popelky proběhla paradoxně již před prvním představením a to ve chvíli, kdy jedno děcko s pláčem v očích označilo místního starostu a ředitele Kulturního centra za bubáky. Tyto poznámky sice nepatřily přímo k představení samotnému, ale prošuměly publikem zrovna ve chvíli, kdy jsem ostříl své smyslové orgány na maximum, a tak jsem ony politické materiály mohl sotva

preslechnout a nezaznamenat.

Co se ovšem týče samotného prvního představení přehlídky, totiž inscenace **PÍSNÍČKY Z POŠTÁKOVY MOŠNÍČKY** brněnského divadla **Natratrdlo**, nebyly už reakce natolik jednotné a jednoznačné... Cílové publikum (tj. děti od 3 do 6 let) bylo opravdu uspokojeno, už proto, že jejich reakce během představení probíhaly téměř přesně dle představ účinkujících, bohužel ale padlo nejspíš za oběť několik „dospělých“ pozorovatelů, kteří bezmála oněch čtyřicet minut hry označovali převážně za jakési natáhlé Zpívanky na jevišti... Inu, člověk se nemůže vždy zavděčit všem.

Co se týče představení **PRINC A CHUĐAS** od rakovnického **Divadelního spolku Tyl**, musím podruhé v historii sloupku přiznat, že jsem pochybil, poněvadž jakýmsi nevysvětlitelným hnutím osudu se stalo, že ani jeden z redakce nebyl v hledišti na tomto představení přítomen. Svoji chybu si uvědomuji a tímto se rakovnickému

divadelnímu spolku omlouvám, že pro něj nemám žádné ohlasy.

Mno, a jak už to u inspirativních představení bývá, ke hře **Kejklířského divadla** z Českých Budějovic **O KOUZELNÉ KULIČCE ANEB JAK VOJTA K ŠIKOVNOSTI PŘIŠEL** toho člověk moc napsat nemůže, poněvadž všetečné hlasy diváků jsou poměrně neměnné a nedá se najít nikdo, kdo by se královsky nebavil, že? A pokud se nebavil, nebyl v sále přítomný, protože diskuse o energii nabitém díle, nebo o neuvěřitelné pohybové variabilitě obou herců mluví snad za vše...

Tak pro dnešek mám už bohužel k dispozici málo znaků, tudíž se nejspíš, milí čtenáři, budete muset spokojit pouze s článkem bez mého obvyklého závěrečného plácání... a jestli vám bude chybět, najděte si mě v divadle, rád vám všem během deseti minut vymažu rozum nesmyslným tlacháním... a jestli nechcete... těšte se zítra.

- ad -

? KVÍZ č. 2 ?

Co je vlastně KONFESE?